

Загреб – После скоро 30 година, у Гватемали је управо ових дана осуђено неколико бивших војника за злочин који су у грађанском рату 1982. године починили над мештанима једног села. За сваког убијеног добили су по 30 година затвора и још толико за злочин против човечности. Колико ће бити потребно да за такав епилог прође од хрватске војне акције „Олуја”, у којој је безразложно убијено и више стотина српских цивила и којој се данас навршава 16 година – није познато, ипак, ето потврде и наде да је правда заиста спора, али достижна.

Иако се до данас ништа није променило у битним оценама и поимањима ове војне акције на хрватској и српској страни, у међувремену је, ипак, нешто напредовало: на хрватској страни се више не негирају ратни злочини почињени у то време над српским цивилима, али се, за разлику и од виђења међународне заједнице (исказане кроз првостепену пресуду генералима Готовини и Маркачу), и даље тврди да су то били тек случајни и изоловани појединачни ексцеси, што је прекјучерашњим говором војном врху о тој теми потврдио и председник РХ Иво Јосиповић.

„Операција ’Олуја’ била је легална, легитимна, брза, ефикасна и бриљантна војна акција, у највећој мери у духу ратног права. Због једног малог дела догађаја – који се нису ни морали ни смели десити – често се неправедно доводи у питање смисао целе операције, што је нетачно с војног, моралног, политичког и сваког другог аспекта”, рекао је он.

На сличан начин, чак, оценом „најчистије војна акција” – оцењује се и она акција предузета три месеца раније у западној Славонији, названа „Бљесак”, иако је већ годинама познато да су, на пример, само у Медарима, код Нове Градишке, побијени сви цивили, до мале деце – њих тридесетак, који нису хтели да напусте своје куће и село. Зна се и која је јединица то урадила и ко су јој команданти, али до данас правосуђе ту још није закорачило.

Службена и она најшира Хрватска и даље упорно сматрају и тврде да у „Олуји” није било никаквог етничког чишћења српског становништва из Хрватске (иако је то у темељу и хашке првостепене пресуде генералима описано као удружени злочиначки потхват, управо, с таквим циљем), већ обрнуто, па онда и није неразумљиво што се тако

тешко започињу и још теже објективно окончавају процеси починиоцима ратних злочина са хрватске стране, на шта непрестано упозоравају невладине организације за људска права.

Пре три месеца, у Загребу је одржана трибина на тему „Процесуирање ратних злочина у Хрватској од 1991. до 1995.”, у организацији Документа – Центра за суочавање с прошлошћу и Грађанског одбора за људска права – на којој је егзактно потврђено да за ратне злочине почињене у „Олуји” до сада још нико није правоснажно осуђен, иако су и са службених страна стизала уверавања како су сви такви „ексцеси” процесуирани.

Баш уочи ове шеснаестогодишњице обележавања „победоносне Олује”, у Хагу су предате жалбе на првостепену пресуду генералима Готовини и Маркачу, у којима се тражи њихово ослобађање по свим тачкама, јер „закључци расправног већа толико су озбиљно неразумни – да се пресуда мора поништити, а његова (Готовинина) осуда и одговорност у вези с удруженим злочиначким потхватом – уклонити”. Сада је то главна тема хрватских медија, као увод у прославу годишњице „Олује”, што, такође, на свој начин, говори о стварној спремности и вољи за суочавање с недавном мрачном прошлошћу.

Радоје Арсенић

(Политика)